

Demokratické Slovensko?

Moderná demokracia je zložitý mechanizmus - odborne náročný a finančne nákladný, ale nakoniec omnoho efektívnejší než centralizovaná moc. Slovenská ekonomika je na tom biedne a patrične vyškolených ľudí máme ako šafránu. Aj tých samoukov z disentu, zo zahraničia, či spoza pece máme omnoho menej ako Česi. A počet potrebných kvalifikovaných ľudí na vedúcich funkciách veľmi nezávisí od veľkosti štátu. Chýbajú nám nielen politici, diplomati a manažéri, ale prakticky nemáme ani vhodne školených ekonómov, právnikov, sociológov, filozofov... Temer všetkým nám chýba schopnosť efektívne sa dohovárať, aspoň navzájom - po slovensky. Než sa naučíme civilizovane myslieť a konať budú naše pokusy o demokraciu veľmi drahé. A bez potrebných zmien v nás samotných budeme len kmitať medzi totalitou a anarchiou konvergujúc pritom k ešte väčšej biede a možno až k sebazničeniu: v samostatnom Slovensku aj bez cudzieho pričinenia. Ak by sa naviac nejakým "riadením osudu" napr. Zitný ostrov stal pre nás ďalším zahraničím, obilie, pitnú vodu aj elektrinu z (potom už asi ekologicky nezávadnej) hydroelektrárne Gabčíkovo-Nagymáros budeme kupovať za doláre - ak ich budeme mať!

To všetko sa môže diať aj napriek dobrej vôli a snahe budúcich vládcov Slovenska: Možno niektorí z nich pri svojej snahe o "zvrchovanosť" a osamostatnenie skutočne považujú takéto predpovede za púhe "strašenie". Ale aké úmysly so Slovenskom majú tí z nich, ktorí o vysokej pravdepodobnosti takýchto neblahých koncov vedia? Prečo pod vlajkami svojich politických subjektov hrdo nesúcich vo svojom názve meno Slovenska vedome vedú Slovákov do skazy? Poznám len jedno vysvetlenie: Chcú získať príležitosť a čas, aby si mohli "sprivatizovať" a "pretransformovať" čo najviac majetku a zabezpečiť

ho pred akýmikoľvek otrasmi, ku ktorým by v našom nešťastne exponovanom regióne Európy mohlo dôjsť. A než sa im to podarí, za "nečakané" (popríp. "dočasné") ťažkosti budú robiť zodpovedných rôznych vonkajších i vnútorných "nepriateľov Slovákov (alebo Slovenska)", napr. nás, ktorí sme na nebezpečenstvá samostatného Slovenska dopredu upozorňovali. A potom možno: "Po nás potopa!".

Stále dúfam, že sa mýlim, že je to len zlý sen. Ale mám informácie a rozumové argumenty, ktoré takýto sen vyvolávajú a robia ho priam hmatateľným. A nevšimaj si to, o čom ma presviedča rozum len preto, že sa mi to nepáči je jednoducho hlúposť.

V Bratislave 28. mája 1992.

Pavel Bóna

"Maly" 16. 6. 1992 str. 3:
"Chyba je v nás" 4